

ARAŞTIRMA

Diş Hekimliği Öğrencilerinin Dental Market Ürünleri Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Betül Şen Yavuz(0000-0002-7561-8396)^α, Elif Kanberoğlu(0000-0003-2113-9186)^β, İlknur Tanboğa(0000-0003-1383-5819)^γ

Selcuk Dent J, 2021; 8: 101-105 (Doi: 10.15311/selcukdentj.660379)

Başvuru Tarihi: 18 Aralık 2019
Yayına Kabul Tarihi: 21 Nisan 2020

ÖZ

Diş Hekimliği Öğrencilerinin Dental Market Ürünleri Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Amaç: Araştırmada Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde öğrenim gören diş hekimi adaylarının güncel dental market ürünleri hakkındaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Kesitsel tipteki araştırma, Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde öğrenim gören birinci ve beşinci sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 140 öğrenciye uygulanmıştır. Veri toplama araçları olarak bilgilendirme formu, onam formu ve anket formu kullanılmıştır. Toplamda 26 sorudan oluşan anket formu; demografik bilgileri içeren bölüm, öğrencilerin lisans eğitiminde dental market ürünleri ile ilgili aldıkları eğitimle ilgili bilgileri içeren bölüm, ürünlerle ilgili bilgi sorularını içeren bölüm olmak üzere 3 ana bölümden oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı veriler yüzdeler, aritmetik ortalama olarak verilmiştir. Verilerin istatistiksel analizleri MedCalc 18.11.3 versiyon paket programı kullanılarak yapılmıştır, p<0.05 anlamlı olarak kabul edilmiştir. Kategorik değişkenlerin karşılaştırılması için Ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 140 öğrencinin 60'ı (37 kadın, 23 erkek) birinci sınıf, 80'i (51 kadın, 29 erkek) beşinci sınıf öğrencisidir. Son sınıf öğrencilerinin %72'si lisans eğitimlerinde ağız ve diş sağlığı ürünleri hakkında eğitim aldıklarını belirtmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinin en az doğru yanıt verdiği soru florun etkinliğini (%3) ölçen soru iken, beşinci sınıf öğrencilerinin en az doğru yanıt verdiği soru biberon kullanımı (%12,5) hakkındaki sorudur. Bilgi sorularının neredeyse tamamında beşinci sınıf öğrencilerinin verdiği doğru yanıtlar daha fazladır. Fakat ideal biberon yapısı hakkında birinci sınıf öğrencilerinin daha fazla bilgiye sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç: Diş hekimliği eğitiminin son yılında dahi öğrencilerin dental market ürünleri konusundaki bilgi düzeyinin yetersiz olduğu görülmektedir. Sürekli eğitim kursları eğitimdeki eksiklikler ve belirsizlikleri çözümlmesine yardımcı olabilir.

ANAHTAR KELİMELELER

Diş Hekimliği Öğrencisi, Sağlık Anketleri, Kendi Kendine Tedavi, Eczane, Reçete Edilmeyen İlaçlar

ABSTRACT

Evaluation of Knowledge Levels about Dental Market Products of Students in Faculty of Dentistry

Background: The aim of this study was to determine knowledge levels about dental market products in tomorrow's dentists at Marmara University.

Methods: The cross-sectional study was applied to 140 students who were first and fifth grade dental students at Marmara University. Information form, consent form, and the survey were used as data collection tools. The survey with 26 questions contains three parts; demographic information, vocational training, and knowledge about dental market products. Descriptive data was given as percentage distribution. The data were subjected to analysis by MedCalc version 18.11.3, p<0.05 was considered significant. Chi-square test was used to compare categorical variables.

Results: Of the 140 students who participated in the research, 60 (37 female, 23 male) were first-year students and 80 (51 female, 29 male) were fifth-grade students. 72 percent of fifth-grade students stated that they received training on dental marker products during their undergraduate education. While the least correct answer of first-grade students was to the question about fluoride activity (3%), the least correct answer of the fifth-grade students was to the question about the usage of nursing bottle (12,5%). Almost all of the information questions have more correct answers given by fifth grade students. However, it is seen that first year students have more information about ideal bottle structure.

Conclusion: Even in the last year of dental education, it is seen that the level of knowledge of the students about dental market products is insufficient. Continuing training courses can help resolve deficiencies and uncertainties in education.

KEYWORDS

Dental Student, Health Surveys, Self-Medication, Pharmacy, Non-Prescription Drugs

Ağız ve diş sağlığı ile ilgili sorunlar toplumdaki en yaygın sağlık sorunlarından birisidir.¹ Özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde rafine şeker tüketiminin fazla olması, günlük ağız bakımının ihmal edilmesi, düzenli diş hekimi kontrollerinin ihmal edilmesi gibi sebeplerden dolayı diş çürüğü prevalansı fazladır.²⁻⁴ Bu ülkelerde, halkın büyük

bir kısmı diş hekimlerinden randevu almanın zor olması, zaman eksikliği veya ekonomik durumlar nedeniyle ağız diş sağlığı problemlerinde diş hekimlerine gitmemektedir.⁵⁻⁶ Ülkemizde 35-44 yaş grubundaki kişilerde düzenli diş hekimine gitme oranı %1,1 iken 65-74 yaş grubundaki kişilerde bu

^α Bahçeşehir Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti AD, İstanbul, Türkiye

^β Marmara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti AD, İstanbul, Türkiye

^γ (Emekli) Marmara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti AD, İstanbul, Türkiye

oranının %0,1'e kadar düşmektedir.⁷ Türk Diş Hekimleri Birliği'nin resmi internet sitesinde yayınlandığı verilere göre; Türkiye'de hayatı boyunca hiç diş hekimine gitmeyen nüfus oranı %12,5 iken; bireylerin %51'inin sadece dental problemi olduğunda diş hekimine gittiği gözlenmektedir.⁸

Ağız diş sağlığı problemi olduğu zaman diş hekimine gitmeyen insanlar belirli hastalıklar ve semptomlar için kendi kendisine teşhis koymaya ve bu semptomları eczanelerde satılan reçetesiz ilaçlar ile kolay yoldan tedavi etmeye çalışmaktadır.⁵⁻⁶ Dünya Sağlık Örgütü (WHO), ilaçların yarısından fazlasının uygun olmayan şekillerde reçete edilmekte veya satılmakta olduğunu ve hastaların büyük bir kısmının gereksiz ilaç kullandığını bildirmişlerdir.⁹ Bununla birlikte eczanelerde satılan ürünlerin yaklaşık %15-25'i gibi önemli bir kısmını ağız diş sağlığı ürünlerinin oluşturduğu unutulmamalıdır.⁶ Ülkemizde 2016 yılında yapılan bir çalışmada, hastaların yaklaşık %59'unun kendi kendilerini tedavi etmek (self-medication) amacıyla reçetesiz ilaç kullandığı bildirilmiştir.¹⁰

Eczacılar ve hekimler gibi sağlık hizmeti sağlayan kişiler bu konuda eğitilmeli, bilimsel literatürleri takip edebilmeli ve böylece hastalarla iletişimlerinde onları bilgilendirmek ve kendi kendilerini tedavi etmelerinin tehlikeleri hakkında bilgi vermek için yeterli donanımına sahip olmalıdır.^{9,11} Hekimlerin profesyonel bilgilerinin ve hastalara verdikleri tavsiyelerin en önemli kaynağı lisans eğitimleridir.¹²

Bugüne kadar, Türkiye'de diş hekimliği öğrencilerinin dental market ürünleri konusundaki bilgi ve tutumları hakkında rapor edilmiş bir çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle; bu araştırma birinci ve beşinci sınıf diş hekimliği öğrencilerinin dental market ürünleri ile ilgili bilgilerinin ve yaklaşımlarını değerlendirerek bu konudaki lisans eğitiminin durumu hakkında bilgi almak amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma kesitsel tipte bir çalışma olup, araştırmanın etiği Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurul'undan alınmıştır (29.03.2016, 2016-21). Diş hekimliği öğrencilerinin dental market ürünleri hakkındaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesine yönelik hazırlanan anket 2015-2016 eğitim döneminde Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde öğrenim gören, gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden, 60 birinci sınıf ve 80 beşinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Toplamda 26 sorudan oluşan anket formu; demografik bilgileri içeren bölüm, öğrencilerin lisans eğitiminde dental market ürünleri ile ilgili aldıkları eğitimle ilgili bilgileri içeren bölüm, ürünlerle ilgili bilgi sorularını içeren bölüm olmak üzere 3 ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ikincisinde; lisans eğitimi sırasında dental market ürünleri ile ilgili eğitimin hangi dersler

kapsamında anlatıldığını değerlendiren bir soru bulunmaktadır. Bu sorunun yalnızca bir önceki soruda beşinci sınıf olduğunu belirten öğrenciler tarafından işaretlenmesi istenmiştir. Üçüncü bölümde ise, bilgi düzeyi değerlendirilen çürük oluşumu, fluor etkinliği, gibi her bir konu için ikişer soru sorulmuştur. Markalara göre ağız ve diş sağlığı ürünlerinin farkları konusunda bilgi düzeyini değerlendirilmek için; diş macunu, diş fırçası, diş ipi, gargara ve dişlenme döneminde kullanılan jeller gibi farklı kategoriler için ikişer soru sorulmuştur.

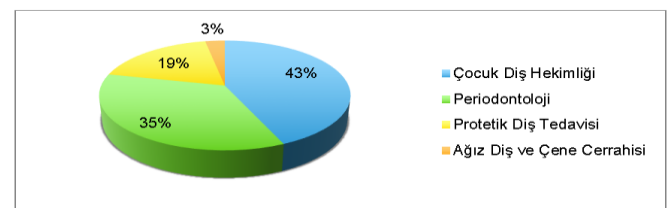
Çalışmanın amacı açıklandıktan sonra araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere bilgilendirme formu, onam formu ve anket verilerek doldurmaları istenmiştir. Verilerin toplanma süresi ortalama 10 dakika olarak ayarlanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı veriler yüzdeler, aritmetik ortalama olarak verilmiştir. Elde edilen tüm verilerin istatistiksel analizleri MedCalc 18.11.3 versiyon paket programı kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Kategorik değişkenlerin karşılaştırılması için Ki-kare testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya 60 birinci sınıf, 80 beşinci sınıf öğrencisi olmak üzere Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde öğrenim gören toplam 140 öğrenci katılmıştır. Birinci sınıf öğrencilerinin %62'si ($n=37$) kadın, %38'i ($n=23$) erkek; beşinci sınıf öğrencilerinin %64'ü ($n=51$) kadın, %36'sı ($n=29$) erkektir.

Birinci sınıf öğrencilerinin tamamı lisans programında ağız diş sağlığı ürünleri hakkında bir eğitim verilmesinin gerekli olduğunu belirtirken, %93'ü bu eğitimin multidisipliner olması gerektiğini ifade etmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinin ise, %97'si ağız diş sağlığı ürünleri hakkında eğitimin gerekli olduğunu, %89'u da eğitimin multidisipliner olması gerektiğini ifade etmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinin %72'si lisans eğitimleri süresinde bu konuda eğitim aldıklarını belirtmiştir.

Dental market ürünleri ile ilgili eğitimin hangi dersler kapsamında anlatıldığını ölçen soru sadece beşinci sınıf öğrencilerinin yanıtlarına göre değerlendirilmiştir. Bu eğitimin özellikle pedodonti (%43.5) ve periodontoloji (%35) derslerinde ağırlıklı olmak üzere, protetik diş tedavisi (%18.5) ve ağız diş ve çene cerrahisi (%3) derslerinde anlatıldığı görülmüştür (Şekil 1).

Şekil 1

Dental market ürünleri ile ilgili eğitimin verildiği dersler

Birinci ve beşinci sınıf öğrencilerinin anketin çürük oluşumu, flor etkinliği, macunlardaki flor miktarı, ideal emzik ve biberon seçimi gibi konularda bilgi soruları içeren bölümünde verdikleri doğru cevap oranları **Tablo 1**'de gösterilmiştir. Değerlendirilen konulardan çoğuna beşinci sınıflar istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fazla cevap vermiştir. Bunun yanı sıra biberon seçimi hakkındaki soruya verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p=0.929$).

Tablo 1.

Bilgi sorularına verilen doğru cevap yüzdeleri ve oranları.

Değerlendirilen konu	Doğru Cevap Sayısı		
	1.sınıf (n)	5.sınıf (n)	p
Çürük oluşumu	%55 (66)	%90 (72)	0.001*
Fluor etkinliği	%3 (4)	%59 (95)	0.001*
Macunlardaki flor miktarı	%10 (12)	%34 (54)	0.001*
Ağız ve diş sağlığı ürünleri arasındaki marka farklılıkları	%1 (9)	%14 (144)	0.001*
İdeal emzik yapısı	%7.5 (9)	%17 (27)	0.019*
Biberon seçimi	%13 (8)	%12.5 (10)	0.929

Kadın ve erkeklerin bilgi sorularına verdiği doğru cevaplar karşılaştırıldığında, farklı cinsiyetler arasında dental market ürünleri hakkında istatistiksel olarak anlamlı bir bilgi düzeyi farkı görülmemiştir (**Tablo 2**).

Tablo 2.

Bilgi sorularına verilen doğru cevap yüzdelerinin cinsiyetlere göre dağılımı.

Değerlendirilen konu	Doğru Cevap Yüzdesi		p
	Kadın (n)	Erkek (n)	
Çürük oluşumu	%48 (84)	%50 (54)	0,819
Fluor etkinliği	%37 (65)	%31.5 (34)	0,588
Macunlardaki flor miktarı	%24 (42)	%22 (24)	0,854
Ağız ve diş sağlığı ürünleri arasındaki marka farklılıkları	%7.5 (86)	%8 (67)	0,908
İdeal emzik yapısı	%13 (23)	%12 (13)	0,931
Biberon seçimi	%12.5 (11)	%13.5(7)	0,952

Markalara göre ağız ve diş sağlığı ürünlerinin farklarının sorulduğu bilgi sorularının (hangi markaların hangi tür ağız ve diş sağlığı ürünleri içerdiğine dair sorular) birinci sınıf öğrencileri yalnızca %1'ine, beşinci sınıf öğrencileri ise %14'üne doğru cevap verilmiştir.

Farklı markalardaki diş macunları seçenekler halinde sunulduğunda; birinci sınıf öğrencilerinin %18'i, beşinci sınıf öğrencilerinin %28'i seçenekler arasında Türkiye'de satışı bulunan macunları doğru şekilde işaretleyebilmişlerdir.

TARTIŞMA

Hastaların büyük bir çoğunluğunun kendi kendini tedavi etmek amacıyla direkt olarak eczanelere başvurduğu görülmektedir.¹³⁻¹⁴ Hayran ve ark.¹⁵ 2000 yılında, Türkiye'nin Kocaeli ilindeki hastaların %40'ının eczaneye gitme sebebinin özellikle ağrı gibi sebeplerden dolayı reçetesiz ilaçları satın almak olduğunu belirtmiştir. Gül ve ark.¹⁶ 2007 yılında İstanbul'daki eczanelerde satılan ilaçların %41'ini reçetesiz ilaçların oluşturduğunu, özellikle sağlık merkezlerine bir kilometreden uzak mesafedeki eczanelerdeki reçetesiz ilaç satışının daha fazla olduğunu bildirmişlerdir.

Eczacıların yaklaşık %70'i hastaların ağız sağlığı bakımı konusunda eczanelerden bilgi talep ettiğini bildirmiştir.¹³ Daha önceki çalışmalarda hastaların bu ürünlere ulaşmasında ana temaslarından biri olan eczacıların ağız hijyen ürünleri hakkındaki bilgilerinin yetersiz olduğu gösterilmiştir.^{6,17} Priya ve ark.⁶, eczanelerin büyük bir çoğunluğuna her gün ortalama 10 hastanın dental market ürünlerini satın almak için geldiğini bildirmişlerdir. Hastalar diş ağrısı ile eczanelere başvurduğunda; eczacıların %39'u kısa dönemli ağrıyı hafifletici önerilerde bulunduğunu belirtirken, %36'sı hastaları diş hekimlerine yönlendirdiğini belirtmişlerdir.¹³ 2019 yılında yayınlanan bir araştırmada, 2-12 yaşında çocuğu olan 75 ailenin yalnızca 6'sı diş hekimi tavsiyesinin diş macunu seçimlerini etkileyen faktörlerden biri olduğunu belirtmiştir.¹⁸ Bu oranı azaltmak için; direkt eczaneye başvuran hastaların eczacılar tarafından diş hekimlerine yönlendirilmesi ve diş hekimlerinin ağız ve diş sağlığı ürünlerini kişiye özel seçimlerle belirlemesi ve hastalarını bu ürünlerin kullanımı hakkında ayrıntılı bir şekilde bilgilendirmeleri gerektiğini düşünmekteyiz.

Diş hekimleri hastaların ağız sağlığını iyileştirilmelerine yardımcı olmada büyük rol oynadığından, yeni mezun diş hekimlerine koruyucu diş hekimliği konusunda en güncel ve kanıt dayalı kavramların öğretilmesi önemlidir.¹² Ayrıca diş hekimliği lisans öğrencileri ağız sağlığı ile ilgili davranışlar için rol model olarak görülmektedir.¹⁹ Çalışmamızda çürük mekanizması, yaşlara göre diş macunlarındaki flor miktarı ve florun etkinliği veya hangi markaların hangi ağız hijyen ürünlerini içerdiği gibi ağız ve diş sağlığı ürünleri hakkındaki sorulara verilen doğru cevap oranları değerlendirildiğinde; beşinci sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerine göre daha fazla bilgiye sahip olduğu, fakat öğrencilerin lisans eğitimlerinin son senesinde bile bu oranların çok düşük düzeyde

olduğu gözlenmiştir. Bunun yanı sıra Doshi ve ark.²⁰ ağız diş yapısı ve sağlığı hakkında eğitim alan tıp fakültesi öğrencileri ile mühendislik öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada fluorlu diş macunu hakkında bilgileri karşılaştırmıştır. Tıp öğrencilerinin fluorlu diş macunu hakkında bilgilerinin daha yüksek olması beklenilmiş; fakat mühendislik öğrencileri ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durumun sebebi öğrencilerin lisans eğitiminde ağız ve diş sağlığı ürünleri hakkındaki bilgilerinin genellikle etken madde ve etkileri üzerinden olması, öğrenciler bir maddenin etkilerini bilirken müstahzar ismi ile ürünü tanıyamaması olabilir.

Çalışmamızda çocuklar için ideal emzik yapısı ile ilgili sorularda beşinci sınıf öğrencilerinin daha çok bilgi sahibi olduğu görülürken, ideal biberon yapısı hakkında birinci sınıf öğrencilerinin daha fazla bilgiye sahip olduğu görülmektedir.

Çalışmamızda farklı markaların hangi ağız ve diş sağlığı ürünlerine sahip olduğunu ölçen sorulara beşinci sınıf öğrencilerinin %14'ü doğru cevap verirken, diş hekimliği eğitiminin ilk senesinde olduğu için topluma en yakın kesimi temsil eden birinci sınıf öğrencileri soruların yalnızca %1'ine doğru cevap verebilmiştir. Bu durum piyasada çok çeşitli dental market ürünlerinin bulunduğu göz önünde bulundurulduğunda, ağız hijyen ürünlerinin seçimi konusunda diş hekimlerinin toplumu yönlendirmeleri konusundaki önemini vurgulamaktadır. Bu ürünlerin marka bilgileri hekimlerin klinik tecrübeleri ile doğru orantılı olarak artabilir; fakat bu konudaki eğitimin lisans düzeyinde yetersiz olduğunu, lisans ve lisans sonrası eğitimlerde hekimlerin dental pazarda karşılaşılabilecekleri ürünlere yönelik müfredatın genişletilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Çalışmamızda yaşlara göre doğru fluor dozlarını içeren diş macunlarını sorgulayan sorulara birinci sınıf öğrencilerinin %10'u doğru cevap verirken, beşinci sınıf öğrencilerinin %34'ü doğru cevap vermiştir. Narednan ve ark.²¹, iki yaşındaki bir çocuğa verilmesi gereken fluor dozu sorusuna genel diş hekimlerinin %16'sının, çocuk diş hekimlerinin ise %54'ünün doğru cevap verdiğini belirtmişlerdir. Bizim çalışmamıza benzer şekilde fluor dozu bilgisinin ikinci gruplarda fazla olması alınan ekstra eğitimi yansıtmaktadır. Fux-Noy ve ark.²² yaş gruplarına göre diş macunlarındaki doğru fluor dozları bilgisini ölçtüğünde; genel diş hekimlerinin %52'sinin, çocuk diş hekimlerinin ise %76'sının, son sınıf diş hekimliği öğrencilerinin ise %66'sının doğru

verdiğini belirtmişlerdir. Son sınıf öğrencilerin macunlardaki fluor oranlarını daha yüksek oranda bildiği, fakat müstahzar ismi ile sorulduğunda macunları ayırt edemediği düşünülmektedir.

Ankete katılan kadın ve erkek öğrencilerin dental market ürünleri konusundaki bilgi düzeyleri karşılaştırılmıştır, fakat bilgi düzeyi ve cinsiyet arasında istatistiksel olarak fark olmadığı gözlenmiştir. Bu sonuç cinsiyetin dental market ürünlerine ilgiyi etkilemediğini göstermektedir.

Diş hekimliği öğrencilerinin ağız ve diş sağlığı ürünleri hakkında en önemli bilgi kaynağının lisans eğitimi olduğunu ve bu eğitimin dental market ürünleri konusunda yetersiz kaldığını düşünmekteyiz. Özellikle ülkemizdeki çürük insidansının yüksekliği nedeniyle ağız diş sağlığının iyileştirilmesi konusunda hekimlere daha fazla yük düşmektedir.²³

SONUÇ

Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin dental market ürünleri hakkında bilgi düzeylerini araştıran bu çalışmada diş hekimliği eğitiminin son döneminde olan beşinci sınıf öğrencilerinde dahi doğru yanıt oranlarının çok düşük olması diş hekimliği öğrencilerine verilen eğitimin güncel dental market ürünleri konusunda yetersiz olduğunu göstermektedir. Diş hekimliği pratiğinde, güncel dental market ürünleri konusundaki eksiklikler ve belirsizlikler sürekli eğitim kursları ile çözülebilir. Bu tür eğitimler aşırı veya yanlış ilaç ya da ağız diş sağlığı ürünleri kullanımı ile uygunsuz reçeteleri ortadan kaldırmaya yardımcı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Çalışkan D, Yaşar F, Tunçbilek F. A.Ü.T.F. 9-10 s0emestr 0ğrencilerinin ağız ve diş sağlığı konusunda bilgi d0zeyleri. Ankara 0niversitesi Tıp Fak0ltesi Mecmuası 2002;55:137-42.
2. Sicca C, Bobbio E, Quartuccio N, Nicol0 G, Cistaro A. Prevention of dental caries: A review of effective treatments. J Clin Exp Dent 2016;8:604-10.
3. Aktaş N, Akal N, Akın Y, Moğulkoç Aİ. 0ocuklarda tedavi edilmemiş diş 00r0klerinin PUFA indeksi ile değerlendirilmesi. Acta Odontol Turc 2018;35:23-8.
4. şahin B0y0k D, 0etinkaya A, 0zmen D, Tayhan A, Uyar F. 11-12 yaş grubu 0ocukların ağız ve diş sağlığı konusundaki bilgi ve davranışlarının değerlendirilmesi. DEUHEFED 2018;11:78-86.
5. Bawazir OA. Knowledge and attitudes of pharmacists regarding oral healthcare and oral hygiene products in Riyadh, Saudi Arabia. J Int Oral Health 2014;6:10-3.
6. Priya S, Kumar M, Ramachandran S. Knowledge and attitudes of pharmacists regarding oral health care and oral hygiene products in Chennai city. Indian J Dent Res 2008;19:104-8.
7. G0kalp S, G0c0z Doğan B, Tek0i0ek M, Berberoğlu A, 0nl0er ř. Erişkin ve yaşlılarda ağız-diş sağlığı profili T0rkiye-2004. Hacettepe Diş Hekimliği Fak0ltesi Dergisi 2007;31:11-8.
8. T0rk Dişhekimleri Birliği 5. diş koruma g0nleri basın a0ıklaması 2004.
9. World Health Organization. The rational use of drugs: report of the conference of experts. 1987; Nairobi, Geneva.
10. Pınar N, Karataş Y, Bozdemir N, Unal I. Medicine use behaviors of people in the city of Adana, Turkey. TAF Prev. Med. Bull 2013;12:639-50.
11. Iwanowicz SL, Marciniak MW, Zeolla MM. Community pharmacy: obtaining and providing health information in the community pharmacy setting. Am J Pharm Educ 2006;70:Article 57.
12. Autio-Gold JT, Tomar SL. Dental students' opinions and knowledge about caries management and prevention. J Dent Educ 2008;72:26-32.
13. Maunder PEV, Landes DP. An evaluation of the role played by community pharmacies in oral healthcare situated in a primary care trust in the north of England. Br Dent J 2005;199:219-23.
14. Jorgji K, Bebeci E, Apostoli P, Apostoli A. Evaluation of use of antibiotics without prescription among young adults in Albania case study: Tirana and fier district. Hippokratia 2014;18:217-20.
15. Hayran O, Karavus M, Aksayan S. Help-seeking behavior and self-medication of a population in an urban area in Turkey: cross sectional study. Croat Med J 2000;41:327-32.
16. Gul H, Omurtag G, Clark PM, Tozan A, Ozel S. Nonprescription medication purchases and the role of pharmacists as healthcare workers in self-medication in Istanbul. Med Sci Monit 2007;13:9-14.
17. Sen Yavuz B, Kanberoglu E, Tanboga I. Knowledge and attitudes of pharmacists regarding oral healthcare and oral hygiene products in Turkey. Rev Romana Med Dent 2018;XXI:53-68.
18. Shirke SR, Katre AN. Assessment of the knowledge and perception of parents about toothpastes used in 2-12 year-old children – A cross-sectional study. JIDA 2019;XIII:13-8. <https://doi.org/10.33882/jida.13.25337>.
19. Singh S. Can undergraduate student learning in prevention influence oral health self-care practices? – a report from a South African University. Int J Dent Hiy 2017;15:e100-12.
20. Doshi D, Baldava P, Anup N, Sequeira PS. A comparative evaluation of self-reported oral hygiene practices among medical and engineering university students with access to health promotive dental care. J Contemp Dent Pract 2007;8:68-75.
21. Narednan S, Chan JT, Turner SD, Keene HJ. Fluoride knowledge and prescription practices among dentists. J Dent Educ 2006;70:956-64.
22. Fux-Noy A, Ytshaki K, Herzog K, Shmuell A, Halperson E, Ram D. Dentists, dental hygienists and dental students' knowledge regarding recommended fluoride concentration in toothpaste for children. Eur J Paediatr Dent 2020. doi: 10.1007/s40368-019-00507-8.
23. Kılınç G, G0nay T. Dokuz Eyl0l 0niversitesi Tıp Fak0ltesi son sınıf 0ğrencilerinin ağız diş sağlığı konusunda bilgi d0zeyleri. DE0 Tıp Fak0ltesi Dergisi 2010;24:131-7.

Yazışma Adresi:

Bet0l şEN YAVUZ
Bah0eşehir 0niversitesi
Diş Hekimliği Fak0ltesi
Pedodonti AD.
İstanbul, T0rkiye
Tel : +90 539 988 76 46
E Posta: dtbetulsen@gmail.com